

گزارش اختصاصی فیدوس

کلاه گشاد میلیارد دلاری، بر سر وزارت نفت و بانک رفاه

احمد هاشمی؛ چگونه پالایشگاه بندرعباس را

برای منافع خود و فاطمی به خاک سیاه نشانده

این گزارش بر اساس بیش از ۱۰۰۰ صفحه اسناد، نوشته شده است که از طریق منابع دلسوز در صنعت نفت و انرژی کشور در اختیار فیدوس قرار گرفته است. که بخشی از این اسناد، در انتهای گزارش پیوست شده است.

طرح توسعه فازهای یک و دو پالایشگاه بندرعباس، به عنوان یکی از مهم ترین پروژه های راهبردی صنعت پالایش کشور، اکنون وارد سومین سال تعلیق عملیاتی خود شده است؛ تعلیقی که در شرایط تخصیص منابع مالی، وجود پیمانکار مشخص و تصویب اسناد فنی، نه تنها غیرقابل توجیه، بلکه پرسش برانگیز بوده و باعث زیانی معادل ۴۰۰ همت تا امروز و فساد به ارزش بیش از یک میلیارد دلار شده است.

مقدمه

تخلفات صورت گرفته در طرح توسعه فازهای یک و دو پالایشگاه بندرعباس، از مرحله واگذاری پیمان و نقش آفرینی مدیرعامل شرکت آغاز شده و در ادامه، با اعمال تغییرات غیرضروری، فاقد مجوز و پرریسک در چرخه تولید فاز دوم، به یک الگوی پرهزینه و مسئله دار برای کارفرما تبدیل شده است.

نحوه واگذاری پیمان به کنسرسیوم «جنر» متشکل از چهار شرکت انرژیمی، روزان صنعت، جندی شاپور و ناردیس، شائبه وجود ارتباطات مالی و منافع مشترک میان برخی مدیران پالایشگاه و مدیران این شرکت ها را تقویت می کند. در این میان، شرکت ناردیس عملاً نقش پوششی داشته و با توجه به وابستگی به قرارگاه خاتم الانبیاء سپاه، به نظر می رسد به عنوان ابزاری برای تضمین تداوم پروژه در صورت تغییر مدیریت و همچنین اهرم فشار سیاسی و نهادی وارد کنسرسیوم شده است. شرکت روزان صنعت نیز که عمدتاً در حوزه واسطه گری تأمین کالا و کاتالیست پالایشگاهی فعالیت دارد، بیش از آنکه نقش اجرایی مؤثر داشته باشد، کارکردی پوششی در ساختار کنسرسیوم ایفا می کند.

در این میان، نقش محمدعلی فاطمی، سهامدار اصلی شرکت انرژیمی، در فرآیندهای مسئله دار این پروژه یکونیم میلیارد دلاری برجسته تر از سایرین ارزیابی می شود.

اصلاح قیمت پیشنهادی ۷۲۲ میلیون یورویی کنسرسیوم جنر برای فاز اول، پس از اعلام برنده مناقصه و از طریق حذف پنج کمپرسور از تعهدات قراردادی، عملاً به ابزاری برای جبران اختلاف قیمت پیشنهادی جنر با سایر رقبا تبدیل شده و اصل رقابت پذیری مناقصه را مخدوش کرده است.

در فاز دوم پروژه نیز، تلاش مدیریت پالایشگاه برای تغییر غیرضروری محصول نهایی از کک اسفنجی - (RDC) که دارای سودآوری، بازار فروش مناسب و مجوزهای زیست محیطی و فنی بوده - به RFCC که فاقد این مزایا است، به ابزاری برای توقف پیشرفت پروژه، بازتعریف تعهدات و افزایش پرداخت‌های ارزی به نفع پیمانکار بدل شده است. این تغییر، زیان بالقوه پیمانکار در فاز دوم را به سودآوری قابل توجه و در مقابل، زیان مستقیم برای کارفرما تبدیل می‌کند.

از دیگر پیامدهای این اصلاح فنی، ایجاد امکان رفع تعهد پیمانکار در خصوص تعیین تکلیف خرید و تحویل تجهیزات از محل پیش‌پرداخت ۶۲۰ میلیون یورویی است؛ موضوعی که به بهانه تغییر مشخصات فنی، مسئولیت آن متوجه کارفرما شده و احتمال گردش منابع ارزی دریافتی در حوزه‌های غیرمرتبط را افزایش می‌دهد.

این تغییرات با وجود مخالفت پژوهشکده نفت و شرکت ملی پالایش و پخش، به دلیل عدم سودآوری، برآوردهای غیرواقعی و آلاینده‌ی، صرفاً زمینه ایجاد اضافه کار و منافع جدید برای پیمانکار را فراهم کرده است. الگویی که پیش‌تر نیز در بسیاری از قراردادهای ارزی میان شرکت‌های دولتی و شبه دولتی و پیمانکاران هم‌منافع تکرار شده و نشان می‌دهد تحمیل خواسته‌های فنی غیرضروری، یکی از ابزارهای اصلی سودآوری این نوع قراردادهاست.

ساختار پیمانکاری؛ کنسرسیوم‌ها و تمرکز منافع مالی

فاز نخست پروژه توسعه پالایشگاه بندر عباس به کنسرسیومی موسوم به «مشارکت جنر» واگذار شده است. این مشارکت از چهار شرکت انرژیمی، جندی شاپور، ناردیس و روزان صنعت تشکیل شده است.

در میان این شرکت‌ها، انرژیمی و جندی شاپور نقش غالب دارند؛ بخش عمده خرید تجهیزات سنگین به انرژیمی و اجرای سایت (C) عمدتاً به جندی شاپور واگذار شده است. دو شرکت بازیگران اصلی و صاحب نفع در پیمان هستند. بر اساس داده‌ها، قرار داشتن شرکت ناردیس متعلق به قرارگاه خاتم سپاه پاسداران در ترکیب کنسرسیوم، زمینه اعمال نفوذ و زدوبند و کم شدن ریسک فسخ قرارداد در صورت تغییر مدیریت عامل پالایشگاه را فراهم کرده است؛ فرآیندی که با نقش آفرینی مستقیم مالک انرژیمی و همکاری مدیر عامل پالایشگاه بندر عباس و تعدادی از اعضای هیئت مدیره انجام شده است. حضور روزان صنعت در این مشارکت نیز بیشتر پوششی است.

فرصت‌سازی برای پیمانکاران از طریق اصلاح قیمت

مطابق اسناد سه مجموعه رقیب جنر در مناقصه، میانگین ۷۹۹ میلیون یورو پیشنهاد قیمت داده بودند و مجموعه جنر با پیشنهاد مبلغ ۷۲۲ میلیون یورو برنده مناقصه شده است.

نکته کلیدی اصلاح قیمت به دستور احمد هاشمی مدیرعامل پالایشگاه پس از برنده شدن جنر از طریق اصلاح قیمت است که صرفه نرخ پیشنهاد جنر را مشابه قیمت دیگر شرکت‌ها کرده است. (اسناد ضمیمه شماره ۱)

مهم‌ترین نمونه این اصلاحات، مربوط به واحد SDA (واحد ۱۸۱) است. قیمت این واحد از ۳۶ میلیون یورو به حدود ۹۸ میلیون یورو افزایش یافته است؛ افزایشی بیش از ۶۰ میلیون یورو، بدون تغییر اساسی در اسکوپ مصوب. این اقدام موجب شده اختلاف قیمت این واحد با میانگین سه شرکت اول، از ۶۲ میلیون یورو به حدود ۴۴۹ هزار یورو کاهش یابد؛ فرآیندی که عملاً به هم‌ترازسازی مصنوعی قیمت‌ها به نفع پیمانکار منتخب منجر شده است. (اسناد ضمیمه شماره ۲)

از آنجا که این واحد در اولویت اجرایی پروژه قرار دارد، پیمانکار از ابتدای پروژه تمامی تعدیلات مهندسی، خرید و اجرا را با نرخ‌های جدید دریافت کرده و بار مالی آن به‌طور مستقیم به کارفرما تحمیل شده است.

در گام بعد، بیشترین اختلاف قیمت به واحد DAOT (واحد ۱۸۲) مربوط می‌شود؛ جایی که اختلاف با میانگین سه شرکت اول به ۴۳ میلیون یورو می‌رسد. داده‌های موجود نشان می‌دهد مدیریت پروژه با طرح بهانه‌هایی نظیر کاهش گوگرد و تولید نفت کوره کم‌سولفور، تغییرات فنی در تجهیزات اصلی را پیگیری کرده تا قیمت قراردادی حذف و نرخ جدید جایگزین شود. نتیجه این روند، طرح ادعای ۸۶ میلیون یورو هزینه مازاد از سوی پیمانکار بوده است.

این الگو، تصویری روشن از انتقال سیستماتیک ریسک مالی به کارفرما و تضمین منافع پیمانکار ارائه می‌دهد.

ابعاد پروژه؛ فاصله معنادار میان طراحی مصوب و واقعیت اجرا

طرح توسعه پالایشگاه بندرعباس در دو فاز تعریف شده است. فاز نخست با ارزشی حدود ۷۲۲ میلیون یورو، اجرای واحدهای فرایندی اصلی را شامل می‌شود و فاز دوم، به‌عنوان مکمل زنجیره ارزش پالایشگاه، مجموعه‌ای از هشت یونیت تولیدی از جمله واحد کک اسفنجی را شامل می‌شود. این دو فاز در مجموع، نقشی کلیدی در ارتقای کیفیت سبد محصولات پالایشگاه، کاهش تولید نفت کوره و تکمیل زنجیره تأمین صنایع پایین‌دستی کشور دارند. (اسناد ضمیمه شماره ۳)

بر اساس طراحی مصوب اولیه، اجرای واحد کک اسفنجی با ظرفیت حدود ۳۰۰ هزار تن در سال می‌توانست نیاز صنعت آلومینیوم کشور را به‌طور کامل تأمین کرده و وابستگی وارداتی این بخش را از میان بردارد.

با این حال، در خصوص پروژه‌ای که قرار بوده سال گذشته فاز نخست آن به اتمام برسد، نه‌تنها عملیات اجرایی فازها آغاز نشده، بلکه پیشرفت واقعی فاز یک بنا بر داده‌های موجود، حدود ۱۹ درصد برآورد می‌شود و شکاف معناداری میان پیشرفت مالی و پیشرفت فیزیکی پروژه ایجاد کرده است. (اسناد ضمیمه شماره ۴)

تغییر الگوی فنی؛ تصمیم کارشناسی یا ابزار تعلیق عمدی پروژه؟

یکی از نقاط محوری تخلف در این پروژه که منجر به تعلیق و توقف پروژه در فاز یک شده، تلاش برای تغییر الگوی فنی از RDC دلی کوکر به RFCC است. الگوی RDC پیش‌تر مصوب شده، دارای FS، مجوزهای زیست‌محیطی و تأییدیه‌های لازم برای تولید کوک اسفنجی بوده و از نظر اقتصادی توجیه‌پذیر ارزیابی شده است.

در مقابل، RFCC مصرف انرژی و کاتالیست بالاتری دارد، آلاینده‌گی بیشتری ایجاد می‌کند و تجربه‌ای مسئله‌دار در پالایشگاه شازند اراک داشته است. (اسناد ضمیمه شماره ۵)

در ارزیابی فنی -اقتصادی گزینه‌های پیش‌روی طرح توسعه پالایشگاه بندرعباس، مقایسه میان واحد کک اسفنجی مبتنی بر فناوری Delayed Coking و واحد RDCC تصویری روشن از تفاوت ماهوی این دو مسیر ارائه می‌دهد.

از منظر محصول نهایی و بازار، کک اسفنجی محصولی کاملاً قابل فروش با بازار مشخص و شفاف است که مصرف مستقیم در صنعت آلومینیوم دارد. تقاضای پایدار داخلی، همراه با امکان صادرات و قیمت‌گذاری دلاری و غیر یارانه‌ای، این محصول را به یکی از معدود خروجی‌های پالایشی با پیوند مستقیم به منطق بازار تبدیل کرده است.

در مقابل، RFCC عمدتاً بنزین با اکتان بالا، LPG و LCO تولید می‌کند؛ محصولاتی که به‌شدت به سیاست‌های یارانه‌ای سوخت وابسته‌اند. یکی از محصولات بطور نمونه بنزین تولیدی RFCC معمولاً پرگورد است و برای انطباق با استانداردها به واحدهای تکمیلی نیاز دارد و هرچند LPG و پروپیلن از منظر اقتصادی سودآورند، سهم آن‌ها در کل سبد تولید محدود است.

از نظر هزینه بهره‌برداری، کک اسفنجی به دلیل مصرف انرژی پایین‌تر، عدم نیاز به کاتالیست و فرایند ساده‌تر و پایدارتر، مزیت مشخصی دارد. در مقابل، RFCC با مصرف بسیار بالای انرژی، نیاز مداوم به کاتالیست‌های گران‌قیمت و هزینه‌های سنگین تعمیرات و پیچیدگی عملیاتی، بار مالی مستمری بر پالایشگاه تحمیل می‌کند.

از منظر محیط‌زیستی نیز کک اسفنجی با آلاینده‌گی کنترل‌پذیر و مجوزهای زیست‌محیطی اخذشده، گزینه‌ای کم‌ریسک‌تر است، حال آنکه RFCC آلاینده‌گی بالاتری از جمله CO_2 ، NOx و ذرات دارد و تجربه مسئله‌دار آن در پالایشگاه شازند و حساسیت بالای اخذ مجوز، ریسک‌های جدی ایجاد می‌کند.

در نهایت، از منظر منافع ملی، کک اسفنجی با قطع واردات کک آندی، تقویت زنجیره آلومینیوم، کاهش خروج ارز و ایجاد ارزش افزوده واقعی هم‌راستا با منافع کشور است، در حالی که RFCC به افزایش تولید بنزین با اکتان بالا یارانه‌ای، فشار مضاعف بر بودجه دولت و سودآوری وابسته به سیاست‌های مقطعی منجر می‌شود.

با این وجود، مدیریت پالایشگاه بندرعباس با حمایت پنهان سیاسی جنر به خصوص شخص فاطمی و هلدینگ فاتح صنعت در مجلس و وزارت نفت، طی دو سال گذشته با طرح مکرر این تغییر، پروژه را در حالت تعلیق نگه داشته است. RFCC نه FS مصوب دارد و نه مجوز محیط‌زیستی، اما همین ابهام، به ابزاری برای باز کردن مسیر تغییر صورت‌مسئله قرارداد و تعلیق و تاخیر در پروژه به نفع پیمانکار شده است.

در گزارش ادعایی به شرکت پالایش پخش نیز با جعل واقعیت آماری تلاش شده است می‌توان بازدهی و بازگشت سرمایه برخلاف حقیقت فرایند مطرح شود و فاصله‌ای ده درصدی در سود حاصله مورد ادعا قرار بگیرد. (اسناد ضمیمه شماره ۶)

فاز دوم؛ کانون سودآوری پنهان

فاز دوم پروژه از منظر اقتصادی اهمیت ویژه‌ای دارد. در سناریوی مصوب اولیه، این فاز سودآوری محدودی برای پیمانکار داشته و حتی در برخی محاسبات زیان‌ده برآورد شده است. اما در صورت تغییر صورت‌مسئله و طراحی مجدد، پروژه سود چشمگیری برای پیمانکار در مرحله خرید تجهیزات و نصب دارد.

با توجه به متن قرارداد که شرط اجرای فاز یک با سودهی بالا پذیرش تعهد در قبال فاز دو با زیان احتمالی بوده است، مدیران شرکت‌های کنسرسیوم با همکاری هاشمی مدیرعامل پالایشگاه بندرعباس از طریق تاخیر مسیر فاز دو و حاکم ساختن تاخیر اجباری فرصت جبران زیان و متوقف ماندن هر د فاز را در اختیار گرفته‌اند.

بر اساس اطلاعات منابع، مدیرعامل پالایشگاه به همراه مالک انرژیمی و یکی از شرکای کنسرسیوم، با طراحی جدیدی فاقد مجوز، تلاش کرده‌اند کل منطق فاز دوم را تغییر دهند. این اقدام، نه تنها فاز دوم، بلکه فاز نخست را نیز عملاً گروگان این تغییر قرار داده است.

اضافه‌کارسازی؛ قلب مدل فساد

الگوی غالب تخلفات مالی در این پروژه، تعریف تغییرات صوری و دریافت اضافه‌کارهای سنگین است. نمونه شاخص آن، تغییر طراحی لاین انتقال پایپ رگ از یک لاینه به هفت لاینه بدون هیچ تغییر واقعی در تعداد خطوط لوله، سایز پایپینگ یا مسیرهای انتقال است. با وجود این، مبلغی حدود سیصد و پنجاه میلیارد تومان به‌عنوان اضافه‌کار تصویب شده است. (اسناد ضمیمه شماره ۷)

در لایه فنی، نقش محمدجعفر موسوی، مدیر مهندسی پالایشگاه، برجسته است. دستکاری محاسبات افت فشار، تغییر سایز کمپرسورها، تلاش برای رد انتخاب پژوهشگاه و جایگزینی کمپرسورهای چینی و تنظیم گزارش‌های عددسازی‌شده، از جمله اقداماتی است که برای توجیه تغییرات انجام شده است.

در گزارش رسمی ارائه‌شده به پالایش و پخش، ادعاهایی خلاف واقع مانند تبدیل پالایشگاه به پتروپالایشگاه و تغییر فرایند تولید بر خلاف طرح مصوب طرح شده؛ در حالی که این موضوع مقدمه تاخیر در پروژه، افزایش هزینه‌ها به نفع پیمانکار و ایجاد خسارت‌های غیر ضروری است. (اسناد ضمیمه شماره ۸)

روابط مالی هاشمی و فاطمی کلید حل معمای اصرار بر تخلفات

یکی از مهم‌ترین لایه‌های این پرونده، تخلف مدیرعامل پالایشگاه است. بنا بر اسناد موجود، هیات‌های نظارتی بارها نسبت به افزایش سطح زیان کارفرما به نفع منافع پیمانکار با توجه به تاخیر برنامه‌ریزی شده و بی‌دلیل هشدار داده‌اند. این تخلفات از مرحله انتخاب کنسرسیوم جنر به‌عنوان پیمانکار منتخب آغاز شده و در مراحل بعدی نیز استمرار یافته است. (اسناد ضمیمه شماره ۹)

مطابق اسناد به‌دست‌آمده، با اصرار احمد هاشمی مدیر عامل پالایشگاه، خرید راکتورها، بویلرها، برج‌های تقطیر و تاورها به شرکت انرشیمی متعلق به محمدعلی فاطمی واگذار شده است؛ واگذاری‌ای که منجر به تمرکز منابع مالی و سود اصلی پروژه در این مجموعه شده است. به این ترتیب بخش قابل توجه‌ای از مبالغ ارزی فاز یک پروژه، عملاً به انرشیمی پرداخت شده است.

بررسی داده‌ها و اسناد به‌دست‌آمده از منابع آگاه نشان می‌دهد توقف این پروژه نه ناشی از کمبود سرمایه و نه حاصل ابهام‌های فنی، بلکه نتیجه زنجیره‌ای از تصمیمات مدیریتی هدفمند، تغییرات غیرضروری در صورت مسئله فنی و تمرکز غیرمتعارف منافع مالی کنسرسیوم جنر، شرکت انرشیمی و شخص محمدعلی فاطمی به عنوان محور اصلی این پروژه به خصوص در بخش تامین تجهیزات و ساخت است. (اسناد ضمیمه شماره ۱۰)

ضمن آنکه بر اساس داده‌ها، شرکت‌های تابعه محمدعلی فاطمی، نقشی کلیدی در بازی با چرخه گردش مالی این پروژه دارند. تعلیق پروژه، عملاً به فرصتی برای این شرکت‌ها تبدیل شده تا بدون تحویل تجهیزات فاز یک که بیش از ۷۰ درصد مبلغ ارزی آن، به ارزش ۶۲۰ میلیون یورو جهت خرید تجهیزات پرداخت شده است، اما به بهانه تغییرات فنی در فاز دو و نیاز به ارزیابی فنی برای تغییرات احتمالی مورد نیاز فاز یک، مبالغ ارزی دریافتی عملاً نزد پیمانکار مانده و موضع گردش مالی احتمالی در بخش‌های دیگر کار گروه فاتح صنعت می‌تواند باشد.

هزینه واقعی تعلیق؛ عدم‌النفع ملی

بر اساس اسناد FS موجود، واحدهای این طرح در صورت راه اندازی می‌توانستند سالانه حدود ۲۰۰ همت درآمد ایجاد کنند. تعلیق دوساله پروژه، به معنای حدود ۴۰۰ همت عدم‌النفع برای اقتصاد کشور است؛ رقمی که فراتر از یک محاسبه حسابداری، معادل فرصت‌های شغلی از دست‌رفته، کاهش صادرات و استمرار وابستگی صنایع پایین‌دستی است.

شناخت شبکه فساد که راس آن احمد هاشمی مدیرعامل پالایش بندرعباس قرار دارد بدون درک شبکه تاثیرگذار نورآبدی در ارکان مختلف این شرکت و از طریق چیدمان مدیریتی و فرصت تخلف در بخش‌های مختلف طرح‌ها تا مجموعه‌ای از قراردادهای تامین تجهیزات ممکن نیست. این شبکه بطور خاص یکی از ارکان آسیب به منافع شرکت و تضییع حقوق کارکنان و کارگران آن محسوب می‌شود.

مجموع داده‌ها تصویری روشن از یک پروژه ملی ارائه می‌دهد که در تلاقی تصمیمات مدیریتی مسئله‌دار، تغییرات فنی غیرضروری و تمرکز منافع مالی گرفتار شده است. رابطه مالی میان مدیرعامل پالایشگاه بندرعباس و مالک انرژیمی، به‌عنوان عضو اصلی کنسرسیوم، نقشی محوری در جهت‌دهی این تصمیمات داشته است. ادامه این روند، بدون مداخله جدی نهادهای نظارتی، طرح توسعه پالایشگاه بندرعباس را به نمونه‌ای کلاسیک از ائتلاف منابع ملی در سایه تغییر صورت مسئله و اضافه‌کارسازی تبدیل خواهد کرد.

اسناد ضمیمه مورد اشاره گزارش در صفحات بعد

اسناد ضمیمه شماره ۱

جدول مقایسه ای قیمت های پروژه احداث واحدهای فرآیندی										
Row	UNIT NO	UNIT NAME	مشارکت جندی شاپور، رازان پترو فرایند، انرژیمی و تاردیس (یورو)	نرخ اصلاح شده مشارکت جتر برای 8 واحد فاز 1 پس از انعقاد قرارداد (یورو)	مشارکت فرارگاه خاتم الانبیا و نارگان (یورو)	مشارکت جهانپارس پتروگ (زحان و هیریدان (یورو)	مشارکت JODDC, EIED, OIEC (یورو)	میانگین قیمت سه شرکت اول	اختلاف قیمت قراردادی مشارکت جندی شاپور، رازان پترو فرایند، انرژیمی و تاردیس با میانگین قیمت سه شرکت اول (یورو)	اختلاف قیمت اصلاح شده مشارکت جندی شاپور، رازان پترو فرایند، انرژیمی و تاردیس با میانگین قیمت سه شرکت اول (یورو)
1	102	CNH	36,100,000	39,190,511	45,461,696	54,787,380	56,035,531	43,884,897	-7,784,897	-4,694,386
2	107	HPU	50,540,000	40,765,326	38,623,952	41,090,534	92,665,372	42,754,953	7,785,047	-1,989,627
3	108	SWS	21,660,000	9,751,643	7,100,877	10,272,634	21,042,147	12,196,289	9,463,711	-2,444,646
4	109	SRU	50,540,000	44,331,661	47,601,981	44,514,745	118,683,471	46,747,097	3,792,903	-2,415,436
5	158	AMN	36,100,000	14,902,943	17,068,703	13,696,844	27,239,842	20,442,122	15,657,878	-5,539,179
6	181	SDA	36,100,000	98,548,568	117,525,040	143,816,871	166,710,821	98,997,620	-62,897,620	-449,052
7	182	DAOT	144,400,000	122,103,699	230,031,554	164,362,139	242,147,364	165,224,348	-20,824,348	-43,120,649
8	104	GHT	108,300,000	114,145,649	137,422,955	212,301,097	259,217,260	143,042,425	-34,742,425	-28,896,776
9	105	LTU	46,930,000	46,930,000	14,718,540	11,960,214	11,434,978	30,134,688	16,795,312	16,795,312
10	106	PRU	7,220,000	7,220,000	27,926,154	9,302,389	21,346,992	12,917,136	-5,697,136	-5,697,136
11	151	SCU	7,220,000	7,220,000	3,575,452	398,674	15,052,323	4,603,532	2,616,468	2,616,468
12	152	CAU	7,220,000	7,220,000	1,233,333	930,240	9,208,474	4,150,893	3,069,107	3,069,107
13	184	DCU	129,960,000	129,960,000	143,499,917	100,997,388	210,666,706	126,104,326	3,855,674	3,855,674
14	188	PWS	18,050,000	18,050,000	5,516,101	9,376,929	16,055,863	12,748,258	5,301,742	5,301,742
15		BUILDING	21,660,000	21,660,000	44,927,452	30,990,612	132,012,676	29,809,516	-8,149,516	-8,149,516
16		TOTAL	722,000,000	722,000,000	882,233,707	848,798,691	1,399,519,821	793,758,099	-71,758,099	-71,758,099
17		قیمت کشایش پاکت	722,000,000	722,000,000	846,234,657	848,724,657	1,399,903,397			

بیشترین اختلاف قیمت مربوط به DAOT

اسناد ضمیمه شماره ۲

جدول مقایسه ای قیمت های پروژه احداث واحدهای فرآیندی										
Row	UNIT NO	UNIT NAME	مشارکت جندی شاپور، رازان پترو فرایند، انرژیمی و تاردیس (یورو)	نرخ اصلاح شده مشارکت جتر برای 8 واحد فاز 1 پس از انعقاد قرارداد (یورو)	مشارکت فرارگاه خاتم الانبیا و نارگان (یورو)	مشارکت جهانپارس، پتروگ (زحان و هیریدان (یورو)	مشارکت JODDC, EIED, OIEC (یورو)	میانگین قیمت سه شرکت اول	اختلاف قیمت قرارداد مشارکت جندی شاپور، رازان پترو فرایند، انرژیمی و تاردیس با میانگین قیمت سه شرکت اول (یورو)	اختلاف قیمت اصلاح شده مشارکت جندی شاپور، رازان پترو فرایند، انرژیمی و تاردیس با میانگین قیمت سه شرکت اول (یورو)
1	102	CNH	36,100,000	39,190,511	45,461,696	54,787,380	56,035,531	43,884,897	-7,784,897	-4,694,386
2	107	HPU	50,540,000	40,765,326	38,623,952	41,090,534	92,665,372	42,754,953	7,785,047	-1,989,627
3	108	SWS	21,660,000	9,751,643	7,100,877	10,272,634	21,042,147	12,196,289	9,463,711	-2,444,646
4	109	SRU	50,540,000	44,331,661	47,601,981	44,514,745	118,683,471	46,747,097	3,792,903	-2,415,436
5	158	AMN	36,100,000	14,902,943	17,068,703	13,696,844	27,239,842	20,442,122	15,657,878	-5,539,179
6	181	SDA	36,100,000	98,548,568	117,525,040	143,816,871	166,710,821	98,997,620	-62,897,620	-449,052
7	182	DAOT	144,400,000	122,103,699	230,031,554	164,362,139	242,147,364	165,224,348	-20,824,348	-43,120,649
8	104	GHT	108,300,000	114,145,649	137,422,955	212,301,097	259,217,260	143,042,425	-34,742,425	-28,896,776
9	105	LTU	46,930,000	46,930,000	14,718,540	11,960,214	11,434,978	30,134,688	16,795,312	16,795,312
10	106	PRU	7,220,000	7,220,000	27,926,154	9,302,389	21,346,992	12,917,136	-5,697,136	-5,697,136
11	151	SCU	7,220,000	7,220,000	3,575,452	398,674	15,052,323	4,603,532	2,616,468	2,616,468
12	152	CAU	7,220,000	7,220,000	1,233,333	930,240	9,208,474	4,150,893	3,069,107	3,069,107
13	184	DCU	129,960,000	129,960,000	143,499,917	100,997,388	210,666,706	126,104,326	3,855,674	3,855,674
14	188	PWS	18,050,000	18,050,000	5,516,101	9,376,929	16,055,863	12,748,258	5,301,742	5,301,742
15		BUILDING	21,660,000	21,660,000	44,927,452	30,990,612	132,012,676	29,809,516	-8,149,516	-8,149,516
16		TOTAL	722,000,000	722,000,000	882,233,707	848,798,691	1,399,519,821	793,758,099	-71,758,099	-71,758,099
17		قیمت کشایش پاکت	722,000,000	722,000,000	846,234,657	848,724,657	1,399,903,397			

بیشترین اختلاف قیمت مربوط به DAOT

1- یکسال پس از شروع قرارداد، بر اساس درخواست پیمانکار و حمایت مدیریت بالایشگاه و پروژه، در اردیبهشت ماه 1403 نرخ 8 واحد فاز 1 واحدهای فرآیندی بر خلاف ضوابط و شرایط مناقصه برگزار شده اصول قرارداد اصلاح شد بگونه ایکه قیمت واحدهایی نظیر SDA که در اولویت اجرا قرار داشت از 36 میلیون یورو به 98 میلیون یورو افزایش یافت! و اختلاف قیمت این واحد با میانگین قیمت سه شرکت اول مناقصه از 62 میلیون یورو به 449 هزار یورو رسید. این بدان معنی است که پول هنگفتی را پیمانکار از بابت واحد مذکور از ابتدای پروژه دریافت می کند و مضاف بر این، از آنجائیکه این واحد در اولویت پروژه بوده و از ابتدای پروژه در دستورکار قرار دارد پیمانکار از ابتدای پروژه، کلیه تعدیلات مهندسی، خرید و اجرای این واحد را با نرخ جدید دریافت می نماید که بار مالی آن در جهت تامین منافع پیمانکار و به زیان کارفرما بسیار قابل توجه است.

2- پس از اصلاح نرخ های قراردادی، بیشترین اختلاف قیمت واحدها در قرارداد جتر نسبت به میانگین قیمت سه شرکت اول مناقصه به واحد DAOT رسید که این اختلاف معادل 43 میلیون یورو است. لذا مدیریت پروژه جهت حمایت از صرفه و صلاح پیمانکار، طرح موضوع ایجاد تغییرات در واحد DAOT به منظور جبران این اختلاف را به بهانه کاهش میزان گوگرد و تولید نفت کوره کم سولفور با جدیت پیگیری نمود که منجر به تغییرات فنی در تجهیزات اصلی و گرانقیمت واحد نظیر راکتورها و کمپرسورها گردید. یا این ترفند حساب شده، وفق پیوست 3 قرارداد قیمت قراردادی پیمانکار برای اقلام تغییر یافته حذف می شود و قیمت جدید و بروز جایگزین قیمت قرارداد خواهد شد. عبارتی دیگر، قیمت تمام شده واحد DAOT نیمزان چشمگیری افزایش می یابد و نه تنها اختلاف قیمت واحد مذکور نسبت به میانگین قیمت سه شرکت اول مناقصه را جبران می نماید بلکه در نهایت از حد جبران هم بسیار گذر نموده و ادعای مالی 86 میلیون یوروی پیمانکار برای تغییرات در واحد DAOT را به دنبال داشته است.

اسناد ضمیمہ شماره ۵

[illegible]

اسناد ضمیمه شماره ۶

اسناد ضمیمه شماره ۷

وضعیت قراردادی اضافه کاری های مطروحه از جانب پیمانکار در رابطه با افزایش ابعاد واحدها و پاپ رک ها

۱- از جنبه قراردادی، وفق پیوست ۲۲ قرارداد، تکالیفی تحت عنوان endorsement یا بازنگری مدارک طراحی پایه مشخص شده که در این رابطه، پیمانکار موظف است ظرف مدت ۲ ماه از موثر شدن قرارداد، مدارک طراحی پایه را بررسی نموده و نظرات و کامنت های خود را به کارفرما ارائه نماید. کارفرما این کامنت ها را بررسی نموده و چنانچه منجر به تغییرات صرفاً در محدوده تغییر در تعداد یا مشخصات تجهیزات اصلی شود (Tagged Item) پس از تایید کارفرما، هزینه آن به پیمانکار قابل پرداخت است ضمن اینکه در قرارداد ذکر شده که این افزایش بار مالی حتی شامل مشرئال Bulk هم نمی شود.

۲- این مدت زمان ۲ ماه برای پیمانکار چتر به ۵ ماه رسید(تاریخ ابلاغ شروع به کار ۱۴۰۱/۱۲/۱۷ و تاریخ خاتمه endorsement ۱۴۰۲/۴/۲۰ وفق بند ۳ صورتجلسه شاره MOM-PRC-T-0021) در نهایت هیچگونه کامنتی در رابطه با تغییر ابعاد و پلات پلان واحد از پیمانکار دریافت نگردید که اگر هم دریافت می شد وفق بند ۱ فوق و بند ۳ ذیل قابل استماع و پذیرش نبود.

۳- در مدارک طراحی پایه پروژه و همچنین طبق رویه جاری در همه پروژه ها، نقشه پلات تحت عنوان Preliminary Plot Plan(پلات پلان اولیه) می باشد و هر پیمانکار EPC در زمان ارائه نرخ بر این موضوع واقف است که ابعاد این نقشه و همچنین طرح اولیه تعداد طبقات پاپ رکها به دلایل فنی مختلف در زمان طراحی تفصیلی تغییر می نماید و لذا افزایش هزینه های هرگونه تغییر در پلات پلان یا پاپ رکها را بر اساس تجارب خود در قیمت پیشنهادی خود اعمال می نماید. لذا ادعای مطروحه در رابطه با افزایش ابعاد واحدها و پاپ رکها و طرح اضافه کاری که مناسفانه با ایجاد ترغیب از جانب تیم مدیریت پروژه کارفرما به پیمانکار القا گردیده و پیمانکار را در جهت طرح ادعای اضافه کاری ترغیب نموده اند، جایگاه قراردادی ندارد. لازم به ذکر است طرح اضافه کاری مطروحه فعلاً برای افزایش طول و تعداد طبقات پاپ رکها مطرح شده و به این موضوع محدود نبوده و بزودی به سایر دیسپیلین ها اعم از سیویل(بابت محوطه سازی و خطوط زیرزمینی) و برق و ابزار دقیق(بابت افزایش طول ترانشه ها و کابل ها) و مکانیک(بابت افزایش طول لوله ها) و ایمنی(بابت افزایش تجهیزات ایمنی) و ... تسری می یابد.

۴- مشاف بر اینکه طرح اضافه کاری مطروحه فاقد وجاهت قانونی و قراردادی است بخشی از این اضافه کاری نادرست مربوط به ادعای افزایش طبقات پاپ رکها از ۲ طبقه به ۴ طبقه است که تاکنون هیچگونه بررسی فنی درستی از جانب

MC و کارفرما انجام نشده است چراکه تعداد خطوط این واحدها تغییری نکرده و این خطوط در طراحی دو طبقه پاپ رک ها در نقشه های پژوهشگاه طبق استاندارد جابجایی شده اند. واحدهای مشابه با همین ظرفیت ها در پالایشگاه موجود نیز دو طبقه می باشند، علاوه بر این، چنانچه افزایشی در تعداد خطوط یا سایر آنها حادث شده باشد مسئولیت فنی و تبعات مالی آن وفق قرارداد و بر اساس پیوست ۲۲ صرفاً متوجه پیمانکار EPC است و لذا طرح موضوع اضافه کاری با توضیحات موصوف برای افزایش تعداد طبقات پاپ رکها از نظر فنی ایراد اساسی داشته و از نظر قراردادی نیز مردود می باشد.

۵- تخلف حادث شده دیگر مربوط به طرح موضوع اضافه کاری در این مقطع از پروژه و بر خلاف روند قرارداد است. از نظر قراردادی و بر اساس پیوست ۳ قرارداد، پیمانکار می بایست هرگونه تغییر در کار را قبل از هرگونه اقدامی به کارفرما طی فرمت های مندرج در قرارداد ابلاغ نماید. کارفرما پس از بررسی و در صورت تطابق با مفاد قرارداد و مشمول اضافه کاری بودن موضوع مطروحه، در رابطه با بار مالی آن بررسی و پس از اخذ مجوز لازم، مراتب را به پیمانکار ابلاغ می نماید. در این مرحله، پیمانکار می تواند نسبت به اجرا بر اساس مجوز کارفرما اقدام نماید. در حال حاضر، پس از گذشت ۲ سال از انجام طراحی و اجرا شدن بخشهایی از پاپ رک ها، درخواست اضافه کاری از جانب پیمانکار مطرح گردیده که ضمن اینکه خلاف روند قرارداد است مبین اینست که پیمانکار از ابتدا به اضافه کاری بودن آن اعتقادی نداشته و با مساعد دیدن فضا در مدیریت کارفرما، اقدام به طرح موضوع کرده که با جدیت نیز توسط مدیریت کارفرما پیگیری شده است. بگونه ایکه نامه درخواست علی الحساب اولیه ۲۰۰ میلیارد تومانی از جانب MC برای این اضافه کاری نظر مدیرعامل پالایشگاه را تأمین ننموده و مجدداً نامه درخواست علی الحساب ۳۵۰ میلیارد تومانی ارسال و در جلسه هیئت مدیره مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۳ به تصویب رسید.

۶- تخلف حادث شده دیگر در رابطه با نحوه محاسبه این اضافه کاری ها است. کارفرما طی اقدامی کاملاً خلاف قرارداد شکست قیمت اولیه قرارداد را به نفع پیمانکار تغییر داده است بگونه ایکه وزن بخش سیویل از ۲۴ درصد به ۳۶ درصد افزایش یافته و وزن بخش پاپ رکها نیز از ۳۰ درصد به ۴۹.۵ درصد افزایش یافته است. این بدان مفهوم است که: ۱- پیمانکار بخش قابل توجه و غیر عرف از مبلغ قرارداد را زودتر دریافت می کند درحالیکه کار انجام شده در بخش سیویل متناسبی با پول پرداخت شده به پیمانکار ندارد. ۲- پیشرفت پروژه که اعلام می گردد غیرواقعی خواهد بود و متناسبی با اجرا نخواهد داشت ۳- ادامه پروژه در سایر بخشهای مکانیک برق ابزار دقیق بدلیل اینکه پول متناسب با

آنها قبلاً در بخش سیویل به پیمانکار داده شده است برای پیمانکار جذابیتی نداشته و مشکلات و چالش های عدیده ای برای ادامه پروژه ایجاد خواهد کرد. ۴- و اما در مورد نحوه محاسبه اضافه کاری غیرقراردادی مطروحه که بر اساس پیوست ۳ قرارداد می بایست بر مبنای فهرست بها نفت و گاز و سازمان برنامه و بودجه محاسبه شود لیکن مدیریت کارفرما در پروژه بر اساس درخواست پیمانکار عمل نموده و MC را طی صورتجلسه MOM-PRC-S-163 مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۷ ملزم به تأیید نمودن ماهیت اضافه کاری بودن افزایش ابعاد واحدها و طی صورتجلسه MOM-PRC-S-164 مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۸ ملزم به تأیید نمودن محاسبه بر اساس شکست قیمت قراردادی غنی شده در بخش سیویل(با وزن افزایش یافته) می نماید که بر این رویه محاسبه، مبلغ اضافه کاری ها بیش از ۴ برابر محاسبه بر اساس فهرست بها خواهد شد. هرچند که پس از تنظیم این صورتجلسات، وجدان مدیر پروژه MC (آقای مهندس جان سریان) این رویه عیان کارسازی و تأمین منافع پیمانکار را برنناید و ایشان طی نامه شماره PRC-HT-RF-LT-962 مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۳۱ ماهیت اضافه کاری بودن افزایش ابعاد واحدها و همچنین نحوه محاسبه اضافه کاری را مردود دانست و مراتب را به کارفرما صراحتاً اعلام نمود.

لذا طرح چنین موضوعات اضافه کاری که با حمایت و پیگیری مجدانه مدیرعامل و مدیریت پروژه کارفرما و در راستای کارسازی و تأمین چشمگیر منافع پیمانکار مطرح می شود و برای ایجاد توجیه و مستند سازی لازم، با فشار و تهدید از MC به شیوه های مختلف تأییدیه هایی گرفته می شود فارغ از اینکه منافع چه کسانی را تأمین می نماید بار مالی بسیار سنگینی را بر پالایشگاه و سهامداران تحمیل خواهد نمود و مشکلات مالی عدیده ای را برای آینده پالایشگاه رقم خواهد زد.

اسناد ضمیمه شماره ۸

گزارش نتایج خرید کمپرسورهای حیاتی از نوع رفت و برگشتی واحدهای فرآیندی پروژه ارتقاء کیفیت محصولات سنگین

کمپرسورهای رفت و برگشتی واحدهای ۱-۴ و ۱۸۲ نقش بسیار مهم و حیاتی در عملکرد واحدهای مذکور دارند و هرگونه خطا در تامین آنها از سازندگان نامعتبر نجات چیران ناپذیری برای پروژه ملی ارتقاء کیفیت محصولات سنگین پالایشگاه به همراه دارد. متأسفانه جهت تامین این کمپرسورها، طی یک هماهنگی قبلی کارفرما با پیمانکار واحدهای فرآیندی (مشارکت جنرال مدیریت پالایشگاه سفری ۱۰ روزه و با حضور همزمان ۲۲ نفر از کارفرما شامل مدیرعامل، هیئت مدیره و مدیران پروژه به کشور چین با پرواز بیزنس کلاس اعزام و اقامت در هتل پنج ستاره شانگهای را برنامه ریزی می‌نمایند تا زمینه اخذ تاییدیه برای خرید تجهیزات گر قیمت، عمده و اصلی پروژه را از سازندگان مدنظر پیمانکار فراهم نمایند.

یکی از اهداف این سفر پرهزینه، خرید کمپرسورهای رفت و برگشتی واحدهای ۱-۴ و ۱۸۲ از شرکت ORIENT چین می‌باشد که عملکرد خلاف قراردادی صورت گرفته در راستای تامین منافع پیمانکار و بدون توجه به مصالح و منافع این پروژه ملی به شرح ذیل است:

- کمپرسورهای این سازنده قبلاً در پالایشگاه نفت ستاره خلیج فارس نصب شده است و علی‌اینکه پالایشگاه نفت ستاره خلیج فارس طی نامه شماره ۱۶۷۰۱/۰۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۹ (پیوست) عدم رضایت خود را از کمپرسورهای برند ORIENT اعلام نمود. لیکن بدون توجه به اعلام نظر پالایشگاه مذکور، پیگیری‌های بعدی جهت فراهم شدن زمینه خرید پیمانکار از شرکت ORIENT اعم از مذاکره با نماینده این شرکت در تهران و قرار گذاشتن بازدید در سفر به چین انجام شده است.
- بر اساس متن صریح قرارداد پیمانکار می‌بایست از AVL (ایست سازندگان مورد تأیید وزارت نفت) منطبق به قرارداد برای هر کالا استعلام بگیرد و پس از رفع ابهامات فنی در نهایت سه پیشنهاد فنی باید شده و همسنگ فنی به کارفرما ارائه دهد. لیکن با هماهنگی کارفرما، هیچگونه استعلامی از سایر سازندگان صورت نگرفته و عملاً اقدامی جهت استعلام از سایر سازندگان، اخذ پیشنهادات فنی و بررسی و همسنگ سازی پیشنهاد انجام نشده و کارفرما و پیمانکار بصورت هماهنگ روی شرکت ORIENT متمرکز شده‌اند.
- در نهایت عوامل پروژه با هماهنگی مدیریت پالایشگاه پس از سفر چین صورتجلسه کردند که کمپرسورها مستقیماً از شرکت ORIENT مدنظر پیمانکار خریداری شود. مستندات پیوست: صورتجلسه مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۸ عوامل کارفرما و مدیریت طرح مبنی بر تایید خرید از شرکت ORIENT، نامه مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۰۵ مبنی بر درخواست پیمانکار جهت ابلاغ خرید از شرکت ORIENT، نامه مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۰۷ مدیریت طرح به پیمانکار و تایید انجام خرید وفق صورتجلسه ۱۴۰۳/۱۲/۰۸

نکته آخر، شرکت ORIENT در بازدید از کارخانه این شرکت، حتی اجازه بازدید از خط تولید را امری روئین و معمول می‌باشد، به عوامل کارفرما نداده است! و مشخص نیست با وجود عدم تایید عملکرد کمپرسورهای این شرکت در پالایشگاه نفت ستاره خلیج فارس و همچنین عدم رعایت الزامات قراردادی وفق بند ۲ فوق، تایید خرید کمپرسورهای حیاتی پروژه بر چه مبنای اصولی، قراردادی و فنی انجام شده است.

CONTRACTOR BANDAR ABBA REFINERY

EMPLOYER

MC

HEAVY PRODUCTS UPGRADING PROJECT (PROCESS UNIT)

PROJ. NO. 000-07-0-000008

شرح محصولات

اقدام کننده

ملاحظات

۱. پروموت سورسهای های بسته های خرید سازندگان چینی شامل ORIENT, DEEP BLUE, NEW JCM و SINOMACH در نامه شماره ۱۴۰۳/۰۷/۲۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۹ PRC-HT-JT-17-1316 به پیمانکار ارائه گردید. پیمانکار جهت خرید این تجهیزات از شرکت ORIENT درخواست کرد. پیمانکار جهت خرید این تجهیزات از شرکت ORIENT درخواست کرد. پیمانکار جهت خرید این تجهیزات از شرکت ORIENT درخواست کرد.

۲. در نهایت عوامل پروژه با هماهنگی مدیریت پالایشگاه پس از سفر چین صورتجلسه کردند که کمپرسورها مستقیماً از شرکت ORIENT مدنظر پیمانکار خریداری شود. مستندات پیوست: صورتجلسه مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۸ عوامل کارفرما و مدیریت طرح مبنی بر تایید خرید از شرکت ORIENT، نامه مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۰۵ مبنی بر درخواست پیمانکار جهت ابلاغ خرید از شرکت ORIENT، نامه مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۰۷ مدیریت طرح به پیمانکار و تایید انجام خرید وفق صورتجلسه ۱۴۰۳/۱۲/۰۸

نکته آخر، شرکت ORIENT در بازدید از کارخانه این شرکت، حتی اجازه بازدید از خط تولید را امری روئین و معمول می‌باشد، به عوامل کارفرما نداده است! و مشخص نیست با وجود عدم تایید عملکرد کمپرسورهای این شرکت در پالایشگاه نفت ستاره خلیج فارس و همچنین عدم رعایت الزامات قراردادی وفق بند ۲ فوق، تایید خرید کمپرسورهای حیاتی پروژه بر چه مبنای اصولی، قراردادی و فنی انجام شده است.

جناب آقای دکتر هاشمی
مدیر عامل محترم پالایش نفت بندرعباس

موضوع: گزارش کارایی و عملکرد فنی کمپرسورهای ساخت شرکت Orient چین

با سلام

احتراماً، بازگشت به نامه شماره پ ن ب ع ۲۹۵۷۷/۰۰۷ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۷ با موضوع "کارایی و عملکرد فنی کمپرسورهای خریداری شده از شرکت Orient"، نتایج جمع بندی با توجه به سوابق مربوط به مراحل نصب، راه اندازی و بهره برداری از کمپرسورهای قبلی خریداری شده به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

- برخی موارد از الزامات طراحی و ساخت قطعات اصلی کمپرسور و همچنین سیستم های جانبی مطابق با آخرین نسخه استانداردهای مرتبط با کمپرسورهای رفت و برگشتی رعایت نشده است، لذا پیشنهاد می‌گردد مدارک فنی در زمان ساخت، مطابق با آخرین نسخه استانداردهای مرتبط، توسط کارفرما بررسی گردد.
- در خصوص تمهیدات مربوط به راه اندازی اولیه با وجود مشکلات در طراحی و ساخت و همچنین کارایی و تضمین تأمین قطعات یدکی، شرکت سازنده فاقد تمهید و پاسخگویی لازم بوده است؛ لیکن در حال حاضر شرکت پاسنیک به عنوان نماینده شرکت Orient در ایران مشغول به فعالیت می‌باشد (از سال ۲۰۲۲) که انتظار می‌رود با اخذ خدمات از شرکت مزبور، مشکلات مربوط به تأمین قطعات یدکی مورد نیاز و عدم پاسخگویی سازنده اصلی مرتفع گردد.

علیرضا جعفرپور بروجنی
مدیرعامل

اسناد ضمیمه شماره ۹

گزارش نخطات متعدد در کارسازی اصفافه کاری های خلال فرار داد به نفع پیمانکار و به زیان متابع ملی کشور و

پالایشگاه با موضوع افزایش طول و تعداد طبقات پاپ رک ها

با استقرار مدیریت جدید آقای احمد هاشمی) در پالایشگاه بندرعباس و متناسب با آن، آفر گرفتن قراردادی فاقد هرگونه صلاحیت فنی و اخلاقی مدنظر ایشان در راس مدیریت و راهبردی پروژه ملی ارتقای محصولات سنگین پالایشگاه بندرعباس، پیمانکار پروژه امدادات واحدهای فرآیندی(مشارکت جنرا) موضوعاتی خلاف رویه قرارداد را با دیدگاه بهره گسترده و انتقادی در فضای مدیریتی حاکم بر پروژه مطرح نمود که یکی از این موضوعات، طرح درخواست اصفافه کاری از بابت افزایش طول و تعداد طبقات پاپ رک ها می باشد. این موضوع اصفافه کاری خلاف فرار داد چند ده میلیون یورپی به نفع پیمانکار و به زیان پالایشگاه به همراه دارد.

خلاف فرار داد بودن موضوع این اصفافه کاری از جنبه فرار داهی و فنی به شرح ذیل می باشد:

۱- وفق پیوست ۲۲ قرارداد تکالیفی تحت عنوان Endorsement یا بازنگری مدارک طراحی پایه مشخص شده که در این رابطه پیمانکار موظف است ظرف مدت ۲ ماه از موثر شدن قرارداد مدارک طراحی پایه را بررسی نموده و نظرات و کاستت های خود را به کارفرما ارائه میدهد. کارفرما این کاستمت ها را بررسی نموده و چنانچه منجر به تغییرات صرفاً در تجهیزات اصلی شود (Tagged Item) پس از تایید کارفرما، هزینه آن به پیمانکار قابل پرداخت است ضمن اینکه در قرارداد ذکر شده که این افزایش بار مالی حتی شامل مترئال Bulk هم نمی شود. از آنجاییکه در موضوع افزایش طول و طبقات پاپ رک ها، هیچگونه تغییری در تجهیزات اصلی حادث نمی گردد و تجهیزات اصلی بدون تغییر باقی می ماند لذا صرف موضوع افزایش طول و طبقات پاپ رک ها با عانت به پیوست ۲۲ قرارداد مشمول کاری نمی گردد.

۲- در رابطه ادعای اصفافه کاری بابت افزایش طول پاپ رکها، در مدارک طراحی پایه پروژه، نقشه پلات پلان تحت عنوان Preliminary Plot Plan (پلات پلان اولیه) می باشد که صرفاً مربوط به فاز طراحی پایه است و هر پیمانکار EPC بهومی در زمان ارائه نرخ بر این موضوع واقف است که طول پاپ رکهای در این نقشه در زمان طراحی تفصیلی به حداقل فنی مختلف منجمه موارد بشرح ذیل الزماً تغییر می نماید:

۱-۲ تغییر موقعیات قرارگیری تجهیزات واحدها که پیمانکار بر اساس رسالت EPC خود در قرارداد مختار است نسبت به پهنه سازی آنها جهت حصول به نتایج هیدرولیک مناسب تر و کاهش هزینه ها اقدام مطلق.

۲-۲ افزایش ابعاد طولی واحدها بدلیل متعدد نظیر رعایت الزامات و استانداردهای ایمنی، ایجاد فضاهای عملیاتی و تعمیراتی و ... که می تواند منتج به افزایش طول پاپ رکها گردد.

لذا افزایش طول پاپ رکها نسبت به نقشه پلات پلان اولیه طراحی پایه، ماهیت لاینفک و طبیعی هر پروژه EPC است و هر پیمانکار EPC هزینه های آنرا بر اساس تجارب و دانش فنی خود در قیمت پیشنهادهای زمان برگزاری مناقشه اعمال می نماید. لذا طرح ادعای مطرحه در رابطه با افزایش طول پاپ رک ها بعنوان اصفافه کاری هیچگونه وجهایت فنی و قراردادی ندارد.

۴- علاوه بر موارد ذکر که همگی بانکار عدم شمول هرگونه اصفافه کاری برای افزایش طول و طبقات پاپ رکها می باشد، موارد ذیل در رابطه با نحوه طرح این اصفافه کاری از دیدگاه قراردادی و رویکرد نامتعارف مدیریت پروژه کارفرما قابل تأمل و توجه است:

طبق متن صریح مندرج پیوست ۳ قرارداد امدادات واحدهای فرآیندی، نحوه طرح هرگونه افزایش اکاهش در حجم کارها و بار مالی ناشی از آن به شرح ذیل است:

✓ پیمانکاری می بایست بدون ایجاد تأخیر در کارها یا خودداری از انجام کارها، درخواست تغییر کار را با مطابق فرم پیوست ۳ و با شرح و توجیه کامل درخواست تغییر کار و ارزیابی آن یا ذکر تفکیک هزینه های دقیق محاسبه شده طبق بند ۵ این رویه به کارفرما تسلیم نماید.درخواست های ناقص و بدون ادله و مدارک پشتیبان کافی و لازم توسط کارفرما مورد قبول نخواهد بود.

✓ کارفرما در خواست تفصیلی تغییر کار را بررسی نموده و بشرح ذیل اقدام می نماید ؛

- در صورت نیاز جلسه شفاف سازی با پیمانکار برگزار می نماید.

- یا در صورتیکه به توضیحاتی نیاز دارد که باید از پیمانکار دریافت شود، توضیحات مورد نظر را درخواست می نماید .

- و یا پیشنهاد تفصیلی را تایید یا رد می نماید.

✓ کارفرما پس از موافقت با درخواست پیمانکار و برآورد تفصیلی وی ، موافقت خود را با انجام تغییر کار از طریق مهر و امضای فرم شماره چهار پیوست در سه نسخه به پیمانکار ابلاغ می نماید. پیمانکار نسخ تایید شده را مهر و امضاء نموده و دو نسخه را به کارفرما عودت می نماید.

✓ پیمانکار می بایست پس از دریافت تاییدیه کارفرما نسبت به انجام تغییر کار اقدام نماید. بعد از تایید کارفرما ، پیمانکار محق به هیچگونه ادعای دیگری در قبال تغییر کار را نخواهد داشت .

✓ مادامیکه دستور تغییر توسط هر دو طرف امضا نشده باشد، هیچ سند ا مرجع دیگری (از جمله مکاتبات، نامه ها، فکس ها، ایمانی ها، ایمیل ها، پذیرش شفاهی و ناوشنه یا قول ها، مقاصد، VOLVOYOR یا تئوری بر قرارداد نخواهد داشت .

علی رغم شفافیت و تصریح قرارداد بر موضوع نحوه طرح اصفافه کاری وفق پیوست ۲ قرارداد، اولاً ؛ طرح این موضوع اصفافه کاری پس از گذشت بیش از یکسال از انجام طراحی و شروع اجرای پاپ رکها از جانب پیمانکار مطرح گردیده تألیاً ؛بدلیل تعجیل نامتعارف مدیریت پروژه کارفرما در اختصاص اصفافه کاری به پیمانکار، هیچیک از موارد صریح مندرج در پیوست ۳ قرارداد انجام نگرفته و صرفاً صورتجلسه ای کوتاه که فاقد هرگونه مبانی فنی و قراردادی است(صورتجلسه MOM-PRC-S-163 مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۱۷) فی مابین مدیریت پروژه کارفرما، مدیریت طرح و پیمانکار تنظیم شده است.

در ارتباط با این صورتجلسه، با وجود اینکه با فشار کارفرما بر مدیریت طرح برای تایید اصفافه کاری بودن پاپ رکها تنظیم شده است، دو نکته حایز اهمیت وجود دارد که مبین فشار کارفرما بر مدیریت طرح و عدم رضایت مدیریت طرح می باشد:

۴- در رابطه با ادعای اصفافه کاری بابت افزایش طبقات پاپ رکها، این ادعا بدین شکل از جانب پیمانکار و حمایت مدیریت پروژه کارفرما مطرح شده که «در نقشه پلات پلان اولیه مربوط به فاز طراحی پایه، ملطعی از پاپ رک (Section) نشان داده شده که در این مقطع، پاپ رک دو طبقه است لذا افزایش تعداد طبقات در طراحی تفصیلی به ۴ طبقه مشمول اصفافه کاری می گردد»این ادعا به چندین دلیل کاملاً نادرست و مردود می باشد:

۱-۲-۳- همانگونه که قبلاً نیز عنوان گردید نقشه پلات پلان تحت عنوان Preliminary Plot Plan (پلات پلان اولیه) می باشد که صرفاً مربوط به فاز طراحی پایه است. هر پیمانکار EPC و هر فرد آشنا به روند طراحی و استانداردهای طراحی پایه،بخوبی بر این موضوع واقف است که در هیچیک از نقشه های پلات پلان فاز طراحی پایه، هیچگونه بررسی در رابطه با انجام محاسبات و بارگذاری وزن خطوط، تعیین جانمایی خطوط و طراحی ساختاری پاپ رک انجام نمی گیرد و لذا تعداد طبقات پاپ رکها در فاز طراحی پایه مشخص و انجام نمی گردد و این مغوله ای است که در فاز طراحی تفصیلی قرارداد EPC به تفصیل به آن پرداخته می‌شود و در نهایت، تعداد طبقات پاپ رکها مشخص می گردد. لذا اصولاً مشخص شدن تعداد دو طبقه پاپ رک در فاز طراحی پایه قرارداد کاملاً است.

۲-۲- علاوه بر ۱-۲ فوق، در رابطه با مقطع نشان داده شده در نقشه پلات پلان اولیه که مورد استناد پیمانکار و مدیریت پروژه کارفرما برای دو طبقه بودن پاپ رکها می باشد، اولاً ؛ این یک مقطع کاملاً شماتیک است که فاقد هرگونه آدرس حتی نوعی و بصرانی مشخص نیست که مربوط به کدام بخش از پاپ رک است. تألیاً ؛ در این مقطع هیچگونه خطوط لوله جانمایی و مشخص نشده و صرفاً اطلاعات اولیه نظیر ارتفاع و هفاده استاندارد یک پاپ رک نشان داده شده و البته ادعایی هم بصورت شماتیک در این نما نشان داده شده است! لذا ؛ در این مقطع شماتیک، یک عدد فن هوایی نیز بصورت شماتیک روی پاپ رک مشخص شده و این موضوعی مبوهن است که فن های هوایی فقط در بخشهایی از پاپ رک ها قرار می گیرند و لذا اینکه روی این مقطع ، فن هوایی نشان داده شده نیز دلیل دیگری بر صرفاً شماتیک بودن این مقطع است.

لذا استناد اینکه این سطح شطیحات ملاک طراحی دوطبقه پاپ رکها در مدارک طراحی پایه و قرارداد می باشد ادعایی از اساس غیردنی و نادرست است.

۲-۲- علاوه بر بندهای ۱-۲ و ۳-۲ فوق، در مدارک طراحی پایه،منطبق به قرارداد مذکری تحت عنوان لیست خطوط Line List وجود دارد که پیمانکار مکلف است در فاز طراحی تفصیلی، خطوط فرآیندی و تولیدی، واحدها را بر اساس این لیست و با لحاظ نمودن الزامات هیدرولیکی بر روی پاپ رکها طراحی و در نهایت، تعداد طراحی پاپ رک را مشخص و اجرا نماید. از آنجاییکه هیچگونه خطوط جدیدی بر اساس خواست کارفرما به اسکوپ کاری پیمانکار اضافه نشده اند منجر به افزایش تعداد طبقات شود لذا طراحی هر تعداد طبقات پاپ رک ۳-۴ یا ۴ طبقه یا ... بر اساس لیست خطوط موجود در قرارداد و تعهد پیمانکار بوده و می بایست به هزینه وی بر اساس قیمت قرارداد انجام گیرد و مشمول اصفافه کاری نمی گردد.

نکته اول: در متن صورتجلسه ذکر شده که توسط مدیریت طرح تنظیم شده است، مدیریت طرح اختلاف نظر خود با کارفرما را با عبارت:

« با توجه به اختلاف نظر پیش آمده در خصوص ماهیت اصفافه کاری طبقات پاپ رکها، این جلسه با حضور نمایندگان کارفرمای محترم، مدیریت طرح و پیمانکار برگزار و ... »

اعلام نموده است.

نکته دوم: از آنجاییکه این اصفافه کاری فاقد هرگونه مبانی قراردادی و فنی بود دو هفته پس از تاریخ صورتجلسه مدیریت طرح طی نامه شماره PRC-HT-RF-LT-962 مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۲۱ ماهیت اصفافه کاری بودن افزایش طول و طبقات پاپ رک ها را مردود دانست و مراتب را به کارفرما صراحتاً اعلام نمود.

۴- تعجیل نامتعارف کارفرما در کارسازی هرچه سریعتر این اصفافه کاری نامناسب به نفع پیمانکار و شروع نمودن هرچه سریعتر پرداخت اصفافه کاری به پیمانکار با روند انجام شده ذیل جای بسی تأمل دارد بگونه ایکه:

بعضی تنظیم صورتجلسه ذکر شده و در همان روز صورتجلسه، کارفرما مدیریت طرح را ملزم می نماید نامه

پرداخت علی الحساب ۲۰۰ میلیارد تومان! بابت این اصفافه کاری ارسال نماید!که البته نامه پس از رويت مدیرعامل

پالایشگاه مبلغ مذکور مورد رضایت ایشان قرار نمی گیرد! و به درخواست مدیرعامل، این مبلغ از ۲۰۰ میلیارد

تومان به۳۵۰ میلیارد تومان افزایش یابد و لذا مدیریت طرح مجدداً نامه درخواست علی الحساب، ۳۵۰ میلیارد

تومان! را ارسال می نماید که در نهایت، بلافاصله مدیرعامل پالایشگاه جلسه هیات مدیره را در تاریخ ۱۳۹۰/۰۶/۲۲

برگزار نموده و پرداخت مبلغ ۳۵۰ میلیارد تومان را منوب می نماید. لیکن علی رغم اینکه این اصفافه کاری طی

نامه شماره PRC-HT-RF-LT-962 مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۲۱ توسط مدیریت طرح مردود و خلاف قرارداد اعلام

می گردد متأسفانه با اصرار مدیرعامل پالایشگاه و تبانی ایشان با پیمانکار، این مبلغ در نیمه دوم مهرماه به پیمانکار پرداخت می گردد.

۶- مجدداً پیمانکار پس از هماهنگی با مدیرعامل، درخواست علی الحساب دیگری بابت همین اصفافه کاری و به

مبلغ ۲۰۰ میلیارد تومان ارسال نمود که باز هم با فشار آقای احمد هاشمی، مدیریت طرح بنجاح این درخواست

از اساس نادرست را به پالایشگاه ارسال کرد! هم همین در مرحله پرداخت قرار داد.

۷- متأسفانه گستره اسناد و تبانی آقای احمد هاشمی به حدی است که همه فعالیت های پروژه را تحت الشعاع

قرار داده و ایشان را پیشبرد اهداف تبانی خود حتی به ایجاد چاشمهای امنیتی رو آورده اند بگونه ایکه

پیمانکار علی رغم دریافت بموقع کلیه مطلوبات خود از کارفرما عم و پیش پرداخت، در صورت وضعیت ها و

حتی اصفافه کاری توانایی که علی الحساب ۳۵۰ میلیارد تومان! آن در لوآخر مهرماه دریافت نمود بر سازوایی

مشخص و هماهنگ با آقای احمد هاشمی، حقوق نیروهای کارگری سایت را پرداخت نمی کند! بگونه ایکه

نیروهای پیمانکار در تاریخ ۱۳۹۰/۰۹/۱۰ دست به اعتصابات و سایت و یسمن در رب پروژه می نمایند و بلافاصله

پیمانکار درخواست علی الحساب ۲۰۰ میلیارد تومان! را ارسال می نماید.

گزارش تخلف در تغییر قیمت واحدهای فرآیندی فاز یک واحدهای فرآیندی به نفع پیمانکار (مشارکت جنر) و بر

خلاف اصول و ضوابط برگزاری مناقصه و قرارداد

یکسال پس از شروع قرارداد، بر اساس درخواست پیمانکار و حمایت و پیگیری مجدانه مدیریت فعلی پالایشگاه آقای احمد هاشمی، در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نرخ ۸ واحد فاز ۱ واحدهای فرآیندی بر خلاف ضوابط و شرایط مناقصه برگزار شده و اصول قرارداد اصلاح شد بگونه ای که قیمت واحدهایی نظیر SDA که در اولویت اجرا قرار داشت از ۳۶ میلیون یورو به ۹۸ میلیون یورو افزایش یافت! (پیوست ۱-جدول تغییر قیمت واحدها) و اختلاف قیمت این واحد با میانگین قیمت سه شرکت اول مناقصه از ۶۲ میلیون یورو به ۴۴۹ هزار یورو رسید. این تغییرات اگرچه با عدم تغییر در قیمت کل قرارداد انجام شد لیکن منافع مالی سرشار به نفع پیمانکار و به زیان کارفرما (پالایشگاه بندرعباس) به دنبال داشته که فقط بخشی از آن بشرح ذیل است:

- ۱- در رابطه با واحد SDA، تبعات این تغییر قیمت این است که پول هنگفتی را پیمانکار از بابت واحد مذکور از ابتدای پروژه دریافت می کند و مضاف بر این، از آنجائیکه این واحد در اولویت پروژه بوده و از ابتدای پروژه در دستورکار قرار دارد پیمانکار از ابتدای پروژه، کلیه تعديلات مهندسی، خرید و اجرای این واحد را با نرخ جدید دریافت می نماید که بار مالی آن در جهت تامین منافع پیمانکار و به زیان کارفرما بسیار قابل توجه است.
- ۲- پس از اصلاح نرخ های قراردادی، بیشترین اختلاف قیمت واحدها در قرارداد جنر نسبت به میانگین قیمت سه شرکت اول مناقصه به واحد DAOT رسید که این اختلاف معادل ۴۳ میلیون یورو است. لذا مدیریت پالایشگاه جهت حمایت تامین منافع مالی پیمانکار، طرح موضوع ایجاد تغییرات در واحد DAOT به منظور جبران این اختلاف را به بهانه کاهش میزان گوگرد و تولید نفت کوره کم سولفور با جدیت پیگیری نمود که تاکنون تبعات ذیل را به همراه داشته است:

- ✓ این تغییرات با محوریت افزایش تولید نفت کوره بوده و در تضاد با اهداف اصلی طرح مبنی بر کاهش نفت کوره پالایشگاه به کمتر از ۱۰ درصد خوراک و مغایر با قانون حمایت از سرمایه گذاری مردمی و ماده ۴۵ آن است. بعبارتی دیگر، این تغییرات در راستای افزایش تولید نفت کوره می باشد (پیوست ۲- مصوبه هیات مدیره پالایشگاه برای افزایش تولید نفت کوره شیرین در واحد DAOT از ۷۰ درصد به ۹۰ درصد)
- ✓ این تغییرات منجر به ایجاد تغییرات زیادی در واحد و بویژه تجهیزات اصلی نظیر راکتورها و کمپرسورها گردیده است. با این ترفند حساب شده، وفق پیوست ۳ قرارداد قیمت قراردادی پیمانکار برای اقلام تغییر یافته، حذف می شود و قیمت جدید و بروز جایگزین قیمت قرارداد خواهد شد. بعبارتی دیگر، قیمت تمام شده واحد DAOT بمیزان چشمگیری افزایش می یابد و نه تنها اختلاف قیمت واحد مذکور نسبت به میانگین قیمت سه شرکت اول مناقصه که ۴۳ میلیون یورو است را جبران می نماید بلکه در نهایت از حد جبران هم بسیار گذر نموده و هم اکنون ادعای مالی ۸۶ میلیون یورویی پیمانکار برای تغییرات در واحد DAOT را به دنبال داشته است. (پیوست ۳- گزارش پیمانکار جنر برای تغییرات در واحد DAOT و پیوست ۴- نامه ادعای مالی پیمانکار برای هزینه های تغییرات در واحد DAOT)